

Aan de voorzitter, leden en plv. leden van de
Vaste Commissie voor Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Briefnummer
20/10.143/Bro/MK
Onderwerp
Natuurherstel en economie

Den Haag
16 juni 2020
Telefoonnummer
070 3490 322
E-mail
Broek@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

Op 18 juni a.s. debatteert u over de noodzaak om natuurherstel te combineren met het weer op gang brengen van de economie. VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland hebben kennis genomen van de stikstofbrief van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 24 april 2020, de consultatieversie van het wetsvoorstel stikstofreductie en natuurverbetering van mei 2020 en het eindadvies 'Niet alles kan overal' van het Adviescollege Stikstofproblematiek d.d. 8 juni 2020 onder voorzitterschap van de heer Remkes.

Nederland gaat op dit moment door een zéér diepe economische crisis. Dit jaar zal de economie volgens DNB twee keer zo hard krimpen als in de kredietcrisis in 2009 en de werkloosheid zal hard stijgen. Om hier tegenwicht aan te bieden wil het kabinet ons uit de crisis investeren, onder meer door investeringen te bevorderen en naar voren te halen.

Wij ondersteunen dat voornemen, maar Nederland zit nog grotendeels op slot door de stikstofcrisis. De maatregelen voor de 75.000 woningen en infraprojecten helpen slechts tijdelijk en lang niet iedereen. We constateren dat veel investeringen belemmerd worden omdat vergunningverlening strandt op de stikstofproblematiek. Het gaat daarbij om verduurzaming van de industrie en de land- en tuinbouw, en om belangrijke investeringen in infrastructuur voor wegen, spoor en energie en woningbouw. Investeringen die ons nu uit de crisis kunnen halen, maar ook op langere termijn bijdragen aan duurzame economische groei en welvaart.

Als eerste stap is het van groot belang om schoon schip te maken met betrekking tot ontbrekende stikstofvergunningen. In vrijwel alle sectoren zijn er nog te veel bedrijven

zonder een definitieve en juridisch houdbare vergunning. Het is cruciaal om, met het oog op toekomstige investeringen, deze vergunningen definitief te verstrekken. Dat helpt veel ondernemers uit een onzekere positie die ongewenst is.

Vervolgens dient er voldoende ontwikkelruimte te worden gecreëerd voor benodigde investeringen. Helaas zien we dat dat nog niet het geval is:

- de vergunningverlening door provincies komt niet op gang, en ook het IPO geeft aan dat er een tekort is aan ontwikkelingsruimte;
- de stikstofbrief van het kabinet geeft aan dat er slechts 9 mol/ha/jr stikstofdepositieruimte komt voor heel Nederland de komende jaren (11 mol van de ontwikkelreserve is om meldingen uit het verleden legaal te houden). Alleen al voor de verdere ontwikkeling van Maasvlakte 2 is een ruimte nodig van 24,4 mol/ha/jr;
- het door het kabinet in consultatie gebrachte wetsvoorstel biedt geen enkel perspectief op ontwikkelruimte; en dat is kennelijk ook niet de bedoeling want het kabinet stelt in de Memorie van Toelichting: “de aanpak is als zodanig geen systeem voor het genereren van ontwikkelingsruimte voor vergunningverlening”.

Wij dringen er daarom bij u op aan alle middelen in te zetten om ervoor te zorgen, dat er voor de komende jaren voldoende ontwikkelingsruimte ontstaat om Nederland de gelegenheid te geven zich uit de crisis te investeren.

Het advies van de Commissie-Remkes geeft diverse aanknopingspunten om tot die ontwikkelruimte te komen. Het realiseren van meer natuurherstel en minder stikstofuitstoot moet mogelijk zijn op een manier die de economie niet schaadt, bijdraagt aan de natuur én investeren uit de crisis ook daadwerkelijk mogelijk maakt. Daarbij is het wel van belang dat de te stellen doelen effectief en realistisch zijn. De ambitie om de stikstofneerslag in alle kwetsbare natuurgebieden in 2040 zogenaamd ‘schadevrij’ te maken is op voorhand niet haalbaar, zo volgt uit de publicatie *Stikstof in perspectief* d.d. 13 december 2019 van het Planbureau voor de Leefomgeving¹. Daar vragen we erkenning voor. Voor deze onmogelijkheid zal, al dan niet op Europees niveau, een oplossing moeten worden gevonden.

VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland realiseren zich dat de stikstofcrisis om concrete stappen vraagt. Veel sectoren kunnen en willen deze stappen zetten. In de concrete vormgeving moet dat leiden tot een (lage) drempelwaarde, die investeringen mogelijk maakt zonder natuurvergunning. Dat geeft ruimte aan investeringen met lage en/of tijdelijke emissies zoals in de bouw, maar ook aan investeringen met kleine emissies op natuurgebieden ver weg zoals in de industrie. Tegelijkertijd vraagt dat van de overheid de juiste kaders, tijd, ruimte en financiële ondersteuning. De drie werkgeversorganisaties hebben verschillende voorstellen om op een verantwoorde manier uit deze crisis te komen. De overheid zal daar een cruciale bijdrage aan moeten leveren, zowel financieel als wat betreft regelruimte. Daartoe willen we op zeer korte

---

¹ <https://www.pbl.nl/publicaties/stikstof-in-perspectief>, p. 32-33.

termijn met betrokken overheden, dat wil zeggen de relevante ministeries en het IPO, in gesprek gaan.

De coronacrisis is niet man made, maar als de overheid niet zorgt voor voldoende ontwikkelingsruimte, veroorzaakt zij wel zelf een man made verdieping en verlenging van de economische crisis.

Een afschrift van deze brief sturen we naar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Minister van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Hoogachtend,

Drs. J. de Boer
Voorzitter VNO-NCW

J. Vonhof
Voorzitter MKB-Nederland

W. Bens MBA
Waarnemend voorzitter
LTO Nederland